

Riktlinje avseende provtagning för tarmbakterier gällande personal inom restaurang- och livsmedelsbranschen

Syfte och ansvar

Denna riktlinje klargör när provtagning för tarmbakterier ska utföras på personal inom restaurang- och livsmedelsbranschen samt hur provsvar ska hanteras.

Berörd verksamhet

Rekommendationen gäller verksamheter inom restaurang- och livsmedelsbranschen i Kalmar län.

Bakgrund

Det finns inte längre någon lag som säger att personal med livsmedelsarbete måste provtas avseende på tarmbakterier efter utlandsresa eller vid nyanställning. Företaget måste dock försäkra sig om att all personal är frisk avseende framför allt mag-tarmsymptom och sårinfektioner när de arbetar med oförpackade livsmedel.

I egenkontrollprogrammet bör det finnas checklistor som visar att all personal har fått information om livsmedelshygien och regler vid sjukdom. Personalen är skyldig att meddela chefen om de är sjuka, särskilt vid magsjuka eller sårinfektioner. Företaget kan låta personalen vid nyanställning skriva under på att de förstått detta.

Skyldigheten att provta sig för en allmänfarlig sjukdom styrs av smittskyddslagen. Provsvar är en journalhandling inom hälso- och sjukvården och lyder under patientdatalagen och får därför inte hanteras hur som helst. Offentlighets- och sekretesslagen säger att all journalhantering gällande hälso- och sjukvård ska ske under sekretess. Läkare, oavsett uppdragsgivare, har också tystnadsplikt enligt patientsäkerhetslagen.

Vid misstanke om smitta

Vid misstanke om att personal bär på smitta ska läkare kontaktas för bedömning om eventuell provtagning. Verksamheten ska inte själv ombesörja provtagning utan detta bör alltid göras i samråd med läkare.

Hantering av provsvar

Läkaren ska ta emot provsvaret och informera den provtagna personen om provsvaret. Om resultatet visar på en sjukdom som är anmälningspliktig och smittspåringspliktig enligt smittskyddslagen (till exempel salmonella, shigella, EHEC, giardia) är läkaren skyldig att informera patienten, göra en smittskyddsanmälan till Smittskyddsläkaren i Kalmar län, samt, om sjukdomen anses allmänfarlig, ge förhållningsregler till patienten.

I enlighet med ovanstående följer att provsvar enbart ska lämnas ut av hälso- och sjukvården som dels har skyldighet att hålla journal, dels har skyldighet att iaktta sekretess.

- Provtagningen ska ordinerars av läkare och utföras via hälso- och sjukvården, till exempel av en företagsläkare eller vid den hälsocentral där personen är listad.
- Information om ett provsvar ska alltid lämnas via hälso- och sjukvården, som även vidtar åtgärder i form av att delge förhållningsregler, smittspåra, ev. behandla mm.
- Sjukdomar som lyder under smittskyddslagen måste anmälas till smittskyddsläkaren och Folkhälsomyndigheten (via SmiNet) av behandlande läkare och av det laboratorium som utfört analysen.
- Mag-tarmbesvär kan bero på annat än salmonella. Det finns många olika bakterier, virus och även parasiter som smittar via förorenade livsmedel. Ett avföringsprov bör därför omfatta fler smittämnen än enbart salmonella. De laboratorier som hälso- och sjukvården anlitar är ackrediterade för att utföra samtliga dessa analyser, vilket inte alla livsmedels- och miljölaboratorier är.

Smittfriförklaring

Smittfriförklaring sköts av behandlande läkare. Vid vissa diagnoser behövs ett negativt prov (kontrollprov) innan återgång i arbete med livsmedel. Se även [smittfriförklaring vid tarmsmitta](#).

Relaterade dokument

[Smittskyddslag \(2004:168\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

[Patientdatalag \(2008:355\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

[Offentlighets- och sekretesslag \(2009:400\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
231108	Upprättande av dokument	IG, LLS